

STOVENSKI DVAROD.

Uplača vsak dan srečer, izimski nedelje in praznike ter velja po pošti prejemati za avstro-ugarske četrtete na vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrst leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrst leta 8 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrst leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština zahteva.
Za osnanila plačuje se od Štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznamilo jedenskrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.
Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12.
Up ravnatelju naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, osnanila, t. j. vse administrativne stvari.

Naredite konec krizi!

Na Dunaju, 23. avgusta.

V tem, ko so danes nemški poslanci iz Češke pod predsedstvom dr. Lipperta v Pragi ugibali in se prepirali, ali naj se odzovejo povabilu ministarskega predsednika na spravno konferenco, ali naj ostanejo zvesti razglasenim „načelom“ in zahtevi, da se jim mora vlada in da se jim mora parlamentarna večina brezpogoju podvreči, čitali smo v listih in to v listih obstrukcionistov, simpatizirajočih z nemškimi izgrednikami na Češkem, poročila o dogodkih v Ašu. In strmeli smo, kakor so strmeli vsi, ki imajo še jasne pojme o državni avtoriteti in o varstvu državne avtoritete.

Kar se je godilo v Ašu, presega že vse meje dopustnosti. Da so demonstrantje s pomočjo iz Sakske in iz Bavarskega naročnih razgrajev demonstrovali proti Avstriji, da so šli čez mejo demostrovati, to še ni najhujše. Tacih dogodkov smo se že navdušili, saj smo v zadnjih mesecih imeli večkrat priliko videti, da se celo take nemške demonstracije niso kaznovale, ki so imele močno veleizdajski značaj. Toda v Ašu so nemški demonstrantje pretepali in ranili več drž. uradnikov, ko so izvrševali svojo službo, obmetavali so orožnike in vojake s kamni, ranili več častnikov, zasramovali na vse možne načine vojsko, a dasi je to očiten punt, ni se jim zgodilo čisto nič. Da so bili demonstrantje Slovani, gotovo bi bili orožniki in vojaki brez usmiljenja streljali mednje in listi bi danes lakonično poročali koliko nesrečnikov je bilo ubitih, koliko ranjenih, koliko pa aretovanih. Proti nemškim izgrednikom v Ašu pa se je postopalo tako milo in ljubezno, kakor da se vlada pred njimi trese. Najbrž je bil izdan ukaz, da se demonstrantom ne sme ničesar zgoditi, da bi se ta nemška sodrga še bolj ne razburila.

Vsakdo se še spominja, kako se je postopalo za časa nedolžnih demonstracij povodom odkritja Grunovega spomenika v Ljubljani, kako se je postopalo pri demonstracijah v Karvinu v Moravskih Ostravicah, kako kruto se je postopalo pri raznih demonstracijah na Češkem in pri volitvah na Gališkem, po volitvah na Primorskem, s kako brezob-

zirno, uprav nečloveško eneržijo se je varovala državna avtoriteta proti Slovanom, in z ozirom na to in na dogodba v Ašu se mora vsakemu usiliti prepričanje, da se v Avstriji meri z dvojno mero, da mora Slovan z življenjem ali vsaj z dolgim trpljenjem v ječi plačati, kar je bilo v nedeljo Nemcem v Ašu brez kazni dovoljeno.

Postopanja vladnih organov napram nemškim izgrednikom v Ašu mora državno avtoritetu neizmerno očekodovati. Kdo naj ima še kaj respekta pred drž. avtoritetom, ako smo njene organe zasramovati, preteparati in jih s kamni obmetavati, ako tme visoke organe raniti, ne da bi se mu kaj zgodilo?

S temi izbruhni nemške podivjanosti se lepo njema izjava nemških poslancev na Češkem, da se ne morejo udeležiti spravnih konferenc, dokler se ne odstrani „grozna krivica“, katera se jim je storila z jezikovnimi naredbami, vsled katerih mora v bodoči vsak nemški uradnik na Češkem biti zmožen češkega jezika, kakor mora že zdaj vsak češki uradnik biti zmožen nemškega, „grozna krivica“, da je Čeh v svoji domovini postal ravnopraven Nemcu.

Usoda spravnih konferenc je s tem odločena. Ker se jih ne udeleže zastopniki nemškega naroda na Češkem, ne morejo imeti nobenega pomena in ne preostaja vlasti drugačia nič, kakor jih odpovedati. Badeni je za jedno izkušnjo bogatšji, prepičal se je novič, da z nemško vlastožljnostjo ni paktirati, doživel je nov poraz s svojimi spravnimi poskusmi, in zdaj je pač zadnji čas, da krene na drugo pot, sicer postane še semešen, a semešnost ne ubija samo na Franceskem, ampak tudi pri nas.

Dne 30. avgusta se snide izvrševalni odbor desnice na Dunaju, da se posvetuje o položaju. V njegovih rokah je usoda Badenijevega ministerstva. Parlamentarna večina, brez katere bi Badeni nemškim obstrukcionistom ne mogel ni jeden dan ključovati, naj že izreče jasno in določno besedo. Nemško gibanje je dobilo očitno revolucionaren značaj in je postalo redu in miru v državi nevarno, a ker se nemški zastopniki s tem gibanjem identificujejo, ker so njega provzročitelji in voditelji, je daljne paktiranje vlade z obstrukcionisti nedopustno. Iz-

vrševalni odbor desnice ima zategadelj valge, pojasniti grofu Badeniju njegovo situacijo in se z njim porazumeti. Badeni se mora postaviti pred alternativo, ali odstopiti, ali pa se okleniti desnice. Večina je dovolj časa gledala Badenijeve poskuse „pomiriti“ obstrukcioniste, njih brezuspešnost je sedaj evidentno dokazana, Badeni naj se torej odloči, hoče li hoditi z večino ali ne, in večina naj po tem uravna svoje stališče napravljati vladi, kajti skrajni čas je, da se politični krizi v državi naredi konec.

W Ljubljani, 24. avgusta.

Parlamentarna komisija desnice se sestane, ako se spravni poskus razbije, 30. t. m. k seji, da sklene odločilne sklepe, katere predloži vlasti. — Parlamentna večina je pripravljena le tedaj udeležiti se dela v zbornicu, ako se ne nadaljuje obstrukcija.

Vergani je odgovoril dr. Luegerju in vsem svojim državnozborskim in deželnozborskim prijateljem javno v zahvalnem pismu. V tem pismu pravi poštenjak Vergani, da je sklep antisemitske stranke deloval kakor „čudotvorno zdravilen balzam na rano, katero so mu profesionalni tatovi časti v družbi vseh antisemitov sovražnih elementov vsekali.“ „Najsvetuje, kar ima moč“, piše Vergani, „osabno čast in poštenje, so mi hoteli raztrgati, in že so triumfovali časnarski banditi vseh vrst, ko so mi porotniki vsled izstanka dveh glasov odrekli zaželeno zadoščenje. Heil! je tulila vsa neizkvarjena (unverfölscht-nemško nacionalna!), vsa črna (?) in židovska časnarska tolpa in plukala v velikem zadovoljstvu po gnojnici svojih podlostij“. In dalje piše urednik Vergani: „Tu pa je prišel kakor strela kratki in jednati strankin sklep, in cvileče se je poskril ves hudičev izrod v svoje coprnske kuhinje, kjer je fabrikoval najstrupnejše članke proti stranki in zlasti proti Tebi, katerega najbolj sovražijo“. — Zares, facit indignatio versus, poštenjak Vergani je postal pesnik lastne slave, katero je zadebil toli lahko s tem, da je poneveril, kakor mu je sodno dokazano, javne novce. Im čuditi se ni, da porača sedaj Verganijeva domišljija toli bujne in romantične krepke prispevke. Obsoden biti radi poneverjenja in sleparstva, pa dobivati

LISTEK.

„Cavalleria rusticana“.

Noveleta. — Italijanski spisal Giovanni Verga.
(Konec.)

Očetu se je nekaj zdelo, ali dekle se je delalo, kot da tega ne opazi; čop strelčeve čepice ji je šegetal srce in vedno ji je plesal pred očmi. Ako je cče zaprl fantu duri pred nosom, odprla mu je hči okno ter se razgovarjala z njim ves večer, tako da vsi sosedje niso govorili o ničemur drugem.

„Radi tebe še znrim“ je reklo Turidu; „izgubil sem spanje in tek“.

„Neumnosti!“

„Hotel bi biti sin Viktorja Emmanuela, da se morem poročiti s tabo“.

„Prazne govorice!“

„Prisegam ti pri materi Božji, da bi te pojedel kakor kruh“.

„Vse le blebetanje!“

„Istina je, pri moji časti!“

„Ah, mamma mia!“

Lola, ki je vsak večer prisluškovala pri svojem oknu za cvetličnimi podobami, je pobledovala in zarudevala, in nekoga dne je pozvala Turidu.

„Zdi se mi, Turidu, da starih znancev sploh več ne pozdravljuje.“

„Ah,“ je vzduhoval mladenič, „srečen je vsakdo, kdor vas more pozdraviti“.

„Ako ma hočete viditi in z mano govoriti, — saj veste, kje stanujem!“ mu je odgovorila Lola.

In Turidu jo je poslej tolikokrat obiskal, da je Santa to opazila in mu potem okno pred nosom zaklopila. Sosedje pa so se smejali in tresli z glavo, pa kazali na strelca, kolikorkrat je šel mimo. Lolin mož, je bi z doma z mulami po sejmeh ...

„V nedeljo pojdem k spovedi, kajti danes se mi je sanjalo o črnih golobih“ je rekla Lola.

„Pustite to, pustite to“, jo je prosil Turidu.

„Ne, zdaj, ko se bliža velika noč, hotel bo vedeti moj mož, zakaj nisem šla k spovedi.“

„Ah,“ je mrmlala hči mojstra Nikole, Santa, ki je čakala pri spovednici, da pride na vrsto, v tem ko se je Lola očiščevala grehov, „a two izpovedjo ne bi dobila v Rimu odvezet!“ — — — —

Alfijo se je povrnil s svojimi mulami in prinesel svoji ženi novo obleko za praznike.

„Prav tako! Le donašajte ji darila,“ mu je rekla sosedna Santa, „da se more vaša žena odčiti za ljubimca, mej tem, ko ste vi z doma.“ — Alfijo

je bil izmej voznikov, ki nosijo čepico na ušesu. Ko je čul Santo govoriti tako o svoji ženi, ipremenil je barvo, kakor da ga je zadeло bodalo.

„Grom in peklo“, ježarovel, „ako niste videli prav, iztrgam vam oči iz glave! Vam in vsi vaši družini, da se ne more več jokati.“

„Jaz se nikdar ne jočem,“ je odvrnila Santa, „niti takrat se nisem jokala, ko sem videla s temi svojimi očmi, kako je Turidu, sin gospe Nancije, prišel po noči v vašo hišo.

„Dobro,“ ji je odgovoril boter A fijo; „za hvalim ...“

Odkar se je povrnil mož domov, ni šel Turidu več po dnevi skozi male ulice ter je poplakoval svojo jeko v krčmi v družbi svojih prijateljev.

Dan pred veliko nočjo je imel kos slanine pred saboj na mizi.

Ko je ustupil Alfijo, ugnil je Turidu takoj iz njegovega pogleda, zakaj je prišel, in položil je vilice na krožnik.

„Ali želite česa od mene, Alfijo?“ ga je nagonovril.

„Da želim? Ne. A dolgo časa vas že nisem videl in rad bi se pomnil z vami o oni stvari, saj veste!“

pohvalna pisma od dunsjskega župana, od aristokratov in prelatov, kaj takega se ne zgodi vsaki dan. Tak oksimorona je pravcata špecialiteta avstrijske krščansko socijalne stranke, ki more vzeti nanj patent. Vergani je notoričen poneverjalec, a navzlic temu je veleugleden, povsod proslavljan urednik, ki dela javno mnenje in veleupliven mož krščansko-socijalne stranke. Kaj tacega bi pri nas Slovencih, ki smo še vedno toli pošteni, da zahtevamo od javnih funkcionarjev osobne poštenosti, ne bilo bi nikdar možno. Notoričen slepar na mestu urednika uglednega lista je pri nas nekaj nezaslišanega. Zato pa rečemo zaničevani Slovenci široko ustnim Nemcem: „Wir Wilden sind doch bess're Leute!“

Po francoskem predsedniku Faureju se bo nazivala v spomin njegovega poseta v Peterburgu lepa ulica. Razen tega je sklenil občinski svet, da se poslej zove velik trg pariški trg. Za morarje francoskega ladijeva se dopošljajo iz vseh krajev Rusije darovi, zaboji čaja, tobaka, slaščic, oblek i. dr., s katerimi se hočejo ruski fabrikantje prikupiti Francuzom. V Peterburgu, v Kronstadtu, v Petrovem dvoru in v Krasnem selu svirajo godbe vedno francosko himno. Vsa ruska mesta izrazijo Faureju brzjavni potom svojo udanost, N žnij Novgorod pa pošle Faureju adreso. Občinski svet Kronštadta sprejme po staroslovanskem običaji Faureja s kruhom in soljo. Ruski časopisi objavljajo navdušene članke, v katerih se povdarta velikanski pomen Faurejevega poseta. „Nov. Vremja“ piše: „Sreča Rusije bije veselo pri misli, da je Rusija pomagala Franciji, najizobraženjem narodu na svetu, dobiti ono stališče, katero zaslubi.“ Vsekakor se te dni počaže, da se motijo nemški časopisi, ki trdijo, da je bil sprejem nemškega cesarja lepši! Nemško časopisje že sedaj zabavljajo francoski ladiji, ki pelje Faureja v Peterburg ter se norčuje iz mornarice.

Turški sultan namerja bajè 31. t. m. t. j. na obletajočo svojega vladarskega nastopa izdati več reform. Pred vsem boče podati splošno amnestijo za Mladoturke, ki se potezajo za moderno ureditev pirave turške monarhije, ter dovoliti „omejeno“ tiskovno svobodo. Ustanovi se baje poseben reformski odsek, kateremu bo načeloval vodja mladoturškega gibanja, Mursid Bey, ki je bil nekdaj obsojen na smrt, a pozneje pomilovan v pregnanstvo.

Nemiri v Indiji, ki zanimajo sedaj najbolj svetovno politiko, so, kakor poročajo angleški časopisi, napravili na kraljico Viktorijo velik utis. Vsako brzjavko mora indijska oblast in vojno ministerstvo poslati nemudoma kraljici. Viktorija je pisala lordu Salisburiju dve dolgi pismi o konfliktu v Indiji. Javna tajnost je, da navdaja bodoča vojna z Afganistanom Angležem z veliko skrbjo. 17. avgusta je general sir Bindon Blood v hudi bitki premagal ustaše pri J. I. pogorju. Izgube pa so bile na obeh straneh velike.

Dopisi.

Iz Žalcia, 20 avgusta. Da smo Slovenci dobroščeni, ponižen in jako miroljubec narod, to je pač znano ravno tako, ker je znana hrabrost in častnost našega malega naroda. Saj nam izpričuje zgodovina, kako brabro in zmagovalno da se je bo-

Turidu mu je pocudil kozarec, a Alfijo ga je s pastjo razbil.

Tedaj je Turidu vstal in rekel: „Na razpolago sem vam, A fijo!

Voznik mu je položil lakti krog pleč.

„Pridite jutri zjutraj k kancirjskim, indijskim, smokvam! Tam se lahko pogovoreva nemotena o svari.“

„Pričakujte me ob solčnem vzhodu na veliki cesti; potem greva skupaj tja!“

Pri teh besedah sta se poljubila, kar je značilo izzivanje. Turidu je ugriznil voznika v uho, in s tem slovesno obljubil, da neče izostati,

Prijatelji so pustili mirni in resni svojo slanno na mizi in spremili Turidu domov. Gospa Nuccija, ta ubožica, ga je pričakovala sleharni večer do pozne noči.

„Mati,“ je rekel Turidu, „ali še veste, kako sem postal vojak in vi niste verovali, da se zopet vrnam? Poljubite me tako prisrčno kakor takrat, kajti jutri moram daleč proč od tod!“ —

Pred svitanjem dneva si je poiskal kratek mož, katerega je skril v žimnici, predno je šel na novačenje, in se odpravil na pot k kancirjskim, indijskim smokvam.

rila četa Slovencev proti krvoločnim Turkom, proti Italijanom in Nemcem, kateri so napadali naše cesarstvo in žugali zatrepi presveto habsburško dinastijo. Zgodovina pa nam tudi pripoveduje, da smo pohlevno in ponižno prenašali več kot tisoč let kruto suženstvo pod nemškim nasilstvom. Ta čas, ko se je južnoslovanski rod vojskoval na izhodu, izgubljaval svoje najvrlejše sinove, tačas ko je branil južni Slovan zakletemu sovražniku vsega krščanstva vchod v osrednjo Evropo, tačas užival je nemški narod na severu mirne dni in se je lahko prosti izobraževal ter mirno napredoval. In ko so nastali mirnejši časi, ko je zdrobila slovanska moč kruti moč Turčinov, mislil bi vsak pameten in dobro misleč človek, da bode tedaj nemški narod, kateri se toliko ponaša s svojo plemenitnostjo in s svojo močjo, pomagal svojemu sosedu Slovanu, kateri je vsled njega v napredku zaostal, da si od več stoletne vojske odpoji in si dajevno ter gmotno opomore. Toda nemški narod nima srca za Slovana trpin! Ne samo, da nam ne pomaga kot bogatejši in večji, nego napenja vse svoje moči, da nam dela zapake v naši omiki, da ovira naš napredok. Na lastni naši zemlji, kojo so kupili naši pradedi s svojo srčno krvjo, katera je napojena s potoki solzâ zapuščenih vdov in sirot, na tej naši zemlji, katera je za nas sveta, ker jo je p svetilo na tisoče padlih mučenikov, na tej naši zemlji nam odrekajo pravico lastnine, pravico bivanja, pravico izobraževanja! Na naši zemlji si upajo ti predreni naši izvivati in nas psovati kakor pes in nič vredno sodrgo! — Daleč smo prišli! Na lastni zemlji nismo v očeh Nemcov in Italijanov nič več gospodarji, na svoji lastnosti se ne smemo razvijati, ker nam zapirajo pred nosom naše šole, na lastni naši zemlji nas psujejo, zaničujejo, pljujejo na nas, nas z gniliimi jajci in kamenjem napadajo! In zakaj vse to? Ker smo preveč pohlevni, ker smo preveč ponizni! Zadnji čas je, da stopimo v boj, v skupni boj zoper naše sovražnike. Pustimo domači razpor in začnimo skupni boj zoper naš smartne sovražnike, zoper naše tlačilce in zaničevalce! Vseslovenski shod, kateri bi se naj skoraj vršil, in na katerem naj se povabijo zastopniki ljudstva in zupni ter drugi veljavni možje vseh stanov in vseh slojev našega ljudstva, naj nas organizuje. Shod ne sme biti ne liberalen in ne klerikal, nego slovenski, in določi naj program, po katerem bomo vsi delali složno v obran naše časti, naše narodnosti, po katerem bomo vsi delali, da napredujemo gospodarsko in kulturno. Hitro na delo, da se čim prej urenisci srčna želja vseh narodnih Slovencev, da se čim prej priredi vseslovenski shod!

da ostane Gorenjska čista norška (soriško-pregavska) konjerejska pokrajina, kateri se še priklopil gorenjski del ljubljanskega političnega okraja ter sodna okraja logački in idrijski. Dolenjska pokrajina, ki je doslej imela le lahke žrebce, dobi odelj, seveda sukcesivno in deloma, mrzlokrne žrebce francoskih pasem, oziroma najtežje polukrvnike, s čimer bo gotovo dolenskim konjerejcem zelo ustrezeno. — Nadalje se je ukrenilo, dosedanje nadziranje premovanja nekoliko premeniti, narediti premovanja slovesnejša ter jih združiti s poučnimi predavanji. — Enketa se je tudi isrekla, naj se jako plodonosna predavanja gg. živinozdravnikov razširijo zlasti tudi na pouk o vzroki konj ter končno pripozna, da je bilo dosedanje ravnanje konjerejskega odseka, kateri je na Gorenjskem kupoval dobre plemene žrebce ter jih oddal za polovično ceno pokrajinam s slabšim konjerejskim materialom, jako dobro, in sklenila, naj se to ravnanje še razširi. Razen teh ukrepov storila je komisija tudi še nekaj drugih manjšega pomena. Pričakovati je, da bodo ti uspehi imeli dobroh posledic za konjerejo na Kranjskem.

— (Potresna doklada.) V zadnjih dveh letih dovoljeva potresna doklada podelila se je tudi železničnim uradnikom in osobju na postajah Ljubljanske okolice, katero so bile po potresu l. 1895 tudi hudo prizadete. C. kr. železnično ministerstvo je tudi letos dovolilo neko draginjsko doklado veled potresa prizadetim, a c. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Beljaku je ukazalo imenik sestaviti samo za osobje v Ljubljani. Ker pa draginjo, katera je sedaj v Ljubljani, ravno tako ali pa še bolj čutijo železničari na postajah v ljubljanski okolici, bilo bi pač umestno, da bi merodajni faktorji na to delovali, da se tudi tem dovoli potresna doklada, kot prejšnji dve leti.

— (Klub slov. biciklistov „Ljubljana“) naznana, da ima pomembni odbor za slavost društvene desetletnice in otvoritev dirkališča redno vsako sredo in vsako soboto ob 6 uri zvečer sejo in sicer v „Narodnem domu“.

— (Dirkališče.) Prše se nam: Tudi jaz prav z veseljem zasledujem napredovanje prvega slovenskega dirkališča pod Tivoljem. Kajči cujem, dovršena bode proga sama že dne 4. septembra t. l., potem bode dirkališče 14 dnij na razpolago za training, in dne 18. in 19. septembra praznovana se bode slavnostna otvoritev. Zlasti ma veseli to, da so s to otvoritvijo podani vsi pogaji v popolni razvoj slovenskih športnih društev, katera bodo na ta način gotovo daleč nadkrilila nemško konkurenco. Na strani proti drevoredu, kjer se nahajajo razni muzeji in carisseli, postavi se takoj po dovršitvi proge lična tribuna, poleg poslednje pa mal paviljon za dirkače in za buffet. Po zimi napeljala se bode v sredino dirkališča voda, in dne 1. decembra t. l. otvoriti se menda slovensko drsalnišče. Gotovo se bode potem narodno občinstvo le sem preselilo. Ko pa se bode led zopet stajali, odpre se baje prvi javni prostor za angleško igro lawa-tennis. To idejo zlasti s splošno sportnega stališča veselo pozdravljamo. — Novo vežališče, katero si postavi klub slovenskih biciklistov prihodnjo spomlad poleg novega dirkališča, obstoja bode iz velikega paviljona, kjer bode prostor za shranjenje 100 koles in za vežbanje, in iz dveh malih. Jeden izmed slednjih določen je kot stanovanje za slugo in po-pravljalcu koles, drugi pa se bude odstopil kakemu gostilničarju v restavracijske namene.

— (Poročil) se je danes g. Avgust Debevec z gostilničarko gdč. Alo Lenček. Čestitamo!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 24. avgusta.

— (Konjerejska enketa.) Včeraj, dne 24. t. m., vršila se je pod predsedstvom gospoda deželnega predsednika barona Heinra konjerejska enketa, katera je bila sklicana, da stori primerne ukrepe o bodoči uredbi konjereje v naši deželi. Enkete so se udeležili člani državne osrednje konjerejske komisije gg. grof Hardegg in major Gasenbauer z Dunaja, vitez Haupt in major Slavik iz Gradca, dalje ritmojster Mereths Selja, ravnatelj gosp. Pirč kot zastopnik kmetijske družbe kranjske, posl. F. Povše kot zastopnik konjerejskega odseka kranjske kmetijske družbe ter zastopniki kranjskih konjerejcev poslanec Lenarcič z Vrhniko, baron Cojz iz Ljubljane in grajsčak Globočnik iz Dobrave. Izmej sklepov enkete je pred vsem omemiti, da se je ukrenila nova ureditev konjerejskih pokrajin na Kranjskem in sicer tako,

„O Jezus, Marija! Kam greste danes zjutraj v taki naglici?“ je tareala prestrašena Lola, ko se je odpravljala njen mož k odhodu.

„Ne grem daleč,“ ji je odgovoril Alfijo, „a zate bi bilo bolje, da se ne vrнем več.“

Lola je poklepnila pred postelj, pritisnila na ustnice molek, katerega ji je donesel brat Bernardini iz svete dežele, in molila toliko češčenih si Marij, kolikor je le mogla ...

„Alfijo“ pričel je Turidu, ko je nekaj časa korakal poleg svojega spremjevalca, ki ni zipil besedice in si potegnil čepico čez oči, „kakor gotovo mi Bog pomozi, jaz sem kriv in bi moral pustiti, da me ubijete! A predno sem prišel semkaj, sem zaledal svojo staro mater, ki je pod pretvezo, da pogleda za piščanci, vstala, da se od meni poslovi. Bilo je, kot da ji je to reklo srce. In kakor potovo mi Bog pomozi, ubijem vas kakor psa, da se ne bo treba solziti moji dobrki starki.“

„Prav tako,“ mu je odgovoril Alfijo in si slekel suknjo, „oba se bodeva možko borila.“

Oba sta bila spretna bojevnika. Turidu je dobil prvi udarec in ga še pravočasno zastavil z rano; ko ga je vrnil, vrnil ga je pošteno in meril na žilo.

„Aj, Turidu, vi imate menda v istini namen, da me ubijete!“

„Gotovo, saj sem vam to rekel; odkar sem videl starico v kurniku, mi je njena podoba vedno pred očmi.“

„Le dobro odprite svoje oči“ je zavpil boter Alfijo nanj, „kajti zdaj vam povrem.“

Ko je stal tako pripognjen in na skok pripravljen, z levico si tiščel rano, ki ga je bolela, oplazil je z desnico po tleb, zgrabil hitro pest zemlje in jo zalugdal sovražniku v oči.

„Oh, je tulil oslepljeni Turidu, „zdaj sem izgubljen.“

Zaman se je skušal rešiti z obupnimi skoki nazaj, Alfijo ga je dohitel, mu zadal drugo rano v prsi in tretjo v goltanec.

„Tri na številu! To je zato, ker si mi onečastil bišo. Tako, zdaj pač ne bo tvoja mati ved pogledovala po piščancih.“

Turidu je še nekoliko časa z rokama mahal po zraku, na to je padel kakor težka klada mej indijskimi smokvami na tla. Kri mu je grgraje tekla iz ust in klic: „O moja mati!“ obtičal mu je v goltancu.

— (Vojaške vesti) Prihodnoj soboto, t. j. 28. avgusta, pridejo z notranjskih jesenskih vaj semkaj pešpolki št. 27., 47., 87. in 97. ter odidejo po petdnevnem odmoru dalje proti Celji. 30. avgusta doidejo pa tu sem brambovski bataljon. V tem času imeli bodoemo torej za par dni tudi 4 vojaške godbe tu.

— (Domača umetnost) Domačemu akad. slikarju gosp. Grilcu izročeno je, kakor čujemo, novo cerkveno delo, namreč slikanje novega križevega pota za franciškansko podružnico na Brezji.

— (Nove zgradbe in podiranje poškodovanih hiš) Gosp. Ivan Föderl, hišni posestnik in pek, vzdignil je svojo hišo v Kolezijskih ulicah za jedno nadstropje ter zgradil na vrtni svoji parceli gospodarsko poslopje. Pretekli teden so pričeli s podiranjem sprednjega dela poškodovanov IV. Podlesnikove hiše na Starem trgu. Meseca novembra t. l. poderó mestno hišo poleg Škrjančeve gostilne na Poljanskem nasipu.

— (Nov kanal) gradi se mesto sedanjega na pol lesenega na spodnjem koncu Opekarške ceste.

— (Iz Most) se nam piše: Dne 22. t. m. praznovali smo v naši vasi lepo slavnost. Vršilo se je namreč blagoslovjenje nove brizgalne in „Požarnega doma“. Vsa slavnost se je vršila v najlepšem redu in jako lepo, k čemur je pripomoglo tudi ugodno vreme. Toplo se zahvaljujemo vsem udeležnikom, pred vsem prečastitemu gosp. kuma Eliji Predoviču in kumici, njegovi blagi soprogji, za trud in za darilo, kakor tudi vsem vrlim gasilnim društvom in izvrstnemu pevskemu društvu „Slavcu“.

— (Odkritje nagrobnega spomenika) bo po umrlem c. kr. učitelju rudarske ljudeške šole, g. Ant. Levstiku, v prvi polovici meseca septembra t. l. v Idriji, ker bode spomenik stoprav ta čas do dela, dovršen. Program slavnosti ostane in si kot prej in udelež se ga zastopniki učiteljstva v logaškem učit. okraju.

— („Gorenjski Sokol“) udeleži se veselice in koncertom v Radovljici dne 29. t. m. korporativno ter bode pred začetkom koncerta na mestnem trgu uprizoril javno tlovoradbo, na kar se že danes opozarjajo rodomlji iz okolice.

— (Koncert v Radovljici) Pri koncertu, kateri priredi v nedeljo dne 29. t. m. slov. pevsko in bralno društvo „Triglav“ v Radovljici, sodeluje in posebne prijaznosti g. režisor Laemann iz Ljubljane. Natančneje v programu.

— (Premeten tat) Rajnemu višnjegorskemu župniku g. Raspotniku ukradenih je bilo 16 januarja t. l. več branilničnih knjižic, glasečih se na več kot 1400 gld. Koj drugi dan po tativni brzo javil je tedanji kaplan kraujski branilnici v Ljubljano, ako je naloženi denar dvignjen, in če še ni, naj se ne izplača. Branilnica je odgovorila, da denar še ni dvignjen, mesec dni potem pa naznačila, da je bil denar vzet iz branilnice že dan po tativni, že tedaj, ko se je brzjavno vprašalo, da pa se je to prezrlo. Splešno se je mislilo, da je storil to tativno 24letni župnikov hlapec, Matija Hočevar, rodom iz Mokronoškega okraja, a vsi postusi, priti mu na sled, so se izjavili. Po župnikovi smrti se je izvedelo, da je bil župnik nekaj tednov pred smrtnjo dal hlapcu večjo svoto, naj kupi par konj in vin, Matija pa da je bil kupil samo nekoliko cvička, ostali denar pa zase pridržal. Izvedelo se je tudi, da se je Matija isti dan mudil v Ljubljani, ko so bile ukradene branilnične knjižice realizovane, sum pa je že rasel, ker je Matija večkrat ponoc odhajal, in ker je sedanji administrator dobil brezimao pismo, v katerem se mu je dopovedovalo, naj nikar ne išče denarja. To pismo je pisala domača dekta, s katero je imel tat ljubavno razmerje, katera pa ni bila jedina njegova izvoljenka, kajti imel je še jedno. Ko se je naposled še izkazalo, da se Matijeva pisava strinja s pisavo podpisa „Anton Šemc“ na realizovanih knjižicah, pod katero ime je branilnični uradsik zapisal za ime „Višnjagora“ „Višberg“, kar je provzročilo pri preiskavi mnogo sitnotij, je bil Matija Hočevar arketovan in izročen novomeškemu sodišču. Skoro bi bil premeten tat utekel roki pravice, da se ni izkazalo, da je bilo pri mestni branilnici ljubljanski na dan po tativni naloženih 700 gld. na imen Matija Hočevar, 800 gld. pa menda v Ložu. Zdaj ni bilo več dvoma o krvidi premetenega tatu, in dne 9. t. m. je bil Matija Hočevar obsojen na 6 let težke ječe. Matiji se je sodba menda reda prehuda, kajti nekaj dni po obesodbi se je izvedelo, da je tat — ušel iz ječe. V štejnem času žardarmerija je bila 14. t. m. vsa na nogah. Ljudje so bili namreč videli na železniškem trnu, oziroma ob robu gozdov neko sumljivo žensko hoditi jako hitnih korakov. Zapaziljo je tudi orožnik bližu višnjanske mitnice. Ker je mesec svetil, ni mogel iti za žensko, plazil se je torej po trebuhi na mno, a zagledal ga je neki pes in zalagal, na kar je enama ženska hipoma zginila. Dra orožnika sta, skuteč, da je tuga ženska ubegli tat Matija Hočevar, hitel k župnišču. Pregledovaje shrambe, sta zapašila, da je nekdo hodil in razkopal po hlevu, a ko sta stikala dalje, šinila je od nasprotne strani in takozvanega „divjega krompirja“ ona sumna ženska in zbežala v gozd tako hitro, da je ni bilo dočiti. Ni dvoma, da je imel tat v višnjem župnišču shramjene branilnične knjižice in denar ter prišel zdaj ponj. Žensko ohleko je dobil v ječi in

ta obleka mu je tudi pomagala, da je pobegnil. V sredo 18. t. m. je dobil viševski g. administrator iz Zagreba pismo z avstrijsko marko, v katerem tat preklica vso faro. Matija Hočevar je najbrž odpadal pismo, da spravi oblastva na napade sled.

— (Volilni shod v Gorenji Radgoni) se bode vršil dne 5. septembra t. l. popoldne ob 3. uri v gostilni gosp. Škerca. Poročala boda gg. drž. poslanec dr. Lavoslav Gregorec in deželni poslanec dr. Fran Rosina. Rodoljubi, udeležite se v obilnem številu!

— (Dosledni bodimo) Piše se nam: Posledice zadnjih celjskih slavnosti, oziroma nemške obolosti in predznanosti utegnijo biti prav zdrave in koristne. Morebiti se vendar počasi prične reševati naše narodno gospodarstvo vprašanje. V mnogih krajih naše dežele odločili so se že gostilničarji in trgovci, da ne bodo več podpirali sovražnih nam zalsagateljev. Odločno morajo v tem postopati zlasti konsumenti. Po mnogih krajih imajo še sedaj trgovino v rokah tvrdke, katere niso naše gori list; tako je celo, kolikor vemo, glede jedne tvrdke v slavno narodni Litiji. Dolžnost, sveta dolžnost narodnjakov voditeljev je, da postopajo v tej zadevi kar najoddolčnejše. Ni dovolj, da je ta ali oni trgovci — tujec nekaj bolj miren, to je, da ne šteje in ruje, akopram ga mika, ne, to ni dovolj; ljudje živeči od nas, morajo biti z nami, in kdor ni z nami, ta je proti nam — to mora biti in bode naše načelo. Nikakor ne bodoemo trplili, da si trgovci tuji iz naših žuljev kipičijo imetje, zaslukša — pa, kadar na primer zidajo hiše i. t. d., ne privoščijo našim obrtnikom, temveč uprav obolim nasprotnikom našega naroda. Niti ne bodoemo kupovali blaga, katero prihaja iz zalog slavnoznanih nasprotnikov, zlasti celjskih. Vse to morajo dobro premisli na rodnjaki in v slučaju potrebe kar najostreje postopati in zdravo orodje, „agitacijo“ v roke vzeti.

— (Delavska zavarovalnica proti nezgodam,) ta zavod, kateri je vsele malomarnosti slovenskih in hrvatskih interesentov v laških rokah in ki je že toliko tisoč in tisoč goldinarjev zapravil, dočim morajo zavarovanci kar po več mesecov čakati na zavarovalnino, naposled je pa še ne dobe je nujoč potreben korenite reforme. Vlada je razpustila upravni odbor in razpiše povsem nove volitve. Slovenci in Hrvati na Kranjskem, Primorskem in v Dalmaciji, zjedninite se na skupne kandidate — poslanci, vzemite stvar v roke!

— (Pevsko društvo „Adrija“ v Barkov Ijah) prinesi o prički otvorenja barkovljenskega „Narodnega doma“ v nedeljo dne 29. avgusta t. l. v velikem, lepo odčenem novem narodnem vrtu v Barkovljah veliko slavnostno veselico. Pri slavnosti sodeluje: Veteranska godba, pod vodstvom g. Fr. Majcenja; Pevsko društvo „Adrija“, pod vodstvom Hr. Ražema. Igra predstavljalci bodo društveni dilettante. Začetek slavnosti ob 4 $\frac{1}{2}$ uri popoludne. — a) Sprevd z godbo iz društvene gostilne v nove slavnostne prostore; b) otvorenje „Narodnega doma“; c) kratki ples; c) točno ob 6. uri koncert z igro in potem ples. Ustopenina: na veselico za osebo 30 nvč, k plesu za gospoda 50 nvč, k plesu so gospe in gospodične ustupnine proste.

— (Razpisane službe.) Mesto poštnega odpravljanika pri novo ustanovljenem poštnem uradu v Vodicah (okr. glavarstvo Kamnik) proti pogodbi in kavciji 200 gld. Letna plača 150 gld., uradni pavšal 40 gld. in letni pavšal 200 gld. za vzdrževanje vsakdanje jedenkratne pošpošte h klovdoru v Vižmarje. Prošnje v teku treh tednov na poštno in brzjavno vodstvo v Testu.

* (Veliki nemiri v Ašu in Plznu) Narodnostni boji zopet divijo z vso brutalnostjo na severu naše države. Nemški fanatizem ne pozna nobene meje več v žalitvah Slovanov. Nemci napadajo in uprav roparski pobijajo Slovane pri belem dnevu, udirajo ponoči v češke hiše ter mečajo iz postelj češke žene in otroke. Dogodki, vršeči se nedavno v Mostu, so toli grozni, da so v sramoto vsej državi. Povsem naravnovo je, da se je lotila po toli krutih nasilstvih ogroženost in jeza tudi zatiranju in neusmiljenju dan na dan žaljenih Slovanov. Celo črvi se zvija, ako ga ranijo, neumno govedo se brani napadalec, in Slovan naj bi dovolil, da mu skačejo po glavi? — Ridi jezikovnih naredb so upravorili nemški državni poslanci, užaljeni, da so v parlamentu v manjšini, strašno gonjo. Shod za shodom prirejajo, da hujskajo in štejejo svoje volilce proti Slovanom in sedanji vladi. Do kakih rabuk in silovitosti je prišlo v Hebu mej orožniki, vojaki in razdraženimi Nemci, kateri so vodili nemški državni poslanci, je znano. A Nemci še ne odnehajo. S svojimi aranžiranimi škandali in rafioirano insceniranimi velikanski izgredi hočejo ustrašiti vlado, da izgubi pogum ter se poda obstrukcionistom. In zato so hoteli prirediti v Ašu zopet velik protestni shod na prostem. Iz varnostnih ozirov pa ga je vlada pre-

povedala. Zato je šla več tisoč glav broječa množica s poslancem Irom na čelu na bavarska tla, v Wildenau; a tudi bavarska vlada ni dovolila, da bi se ondi zabavljalo naši državi, ter je prepovedala shod. Navzlic temu je drž. posl. Iro imel hujskajoč govor, v katerem je dejal, da Nemci morajo — naj velja kar boče — premagati (ozir. politično uničiti) Slovane ter je zaklical: „Heil dir, Germania!“ Občinstvo je kričalo: „Živela Germanija!“ ter polo znano prusko pesem „Die Wacht am Rhein“. Množica se je valila na to v Aš nazaj. Pred mostom so jih čakali vladni koncipisti Brusek in Prusch ter mnogo orožnikov, ki so pozovljali množico, naj bo mirna in tiba ter naj se razide. V odgovor je množica kričala in zmerjala trudnika, ju napala s palicami in ju v obrazu do kriji ranila. Množica je drla na to pred glavarstvo ter je pobila s kamenjem vse okna. Ko so hoteli orožniki pregnati ljudi s trga, začeli so leteti na njie kamni. Na pomoč so prišle tri kompanije deželnih bramborcev. A tudi na te so metali besni Nemci kamene. Ko je vskliknil neki častnik: „Na mečete kamena, sicer moramo streliati!“, so mu odgovorili: „Le strelijte! Živela Germanija!“ In kamenje je letelo kakor dež na vojake ter ranilo majorja Berko, nadporočnika Rho ter mnogo vojakov do kriji. Valic temu vojaštvo ni strelijalo, kar je prav čudno, ako vemo, kako drakonično se postopa sicer n. pr. proti iz obupa in iz lakoča štrajkajočim delavcem! Na delave strelijajo takoj, besne Nemce pa so pardonirali. Ni čuda, da zraste poslej tem narodnostnim divjakom še višje greben! — Ob 12. ponoči so vojaki izpraznili vse gostilne in kavarne, a kričanje in nasilstva so se vršila vso noč. Vojaštvo ostane še nekaj dñij na stražah. — Istitaki nemiri so se vršili v Plznu. Vojaštvo je zasedlo vse mesto in vse hiše morajo biti že ob 9. uri zaprte. Vzrok nemirov v Plznu so napadi Nemcev na Sokolsko društvo „Prokop“, ki je imelo ondi svojo slavnost. Ker policija ni mogla zabraniti nemških napadov, potlicani so bili orožniki, dragonci in pešaki. Občinstvo se je vedlo toli grozilce, da je moral vojaštvo rabiti bajoaste in sablje. Več ljudij je bilo ranjenih, mej temi večinoma — Čehi. V vsem je skrbelo za red 12 kompanij pešpolka št. 35, bataljona lovcev in eskadron Windischgrätzovih dragoncev. Neštevilo hiš je sedaj brez oken, ker je razburjena množica pobila vse okna.

* (85letna nevesta) V Jajcih v Bosni je bila nedavno poroka 30letnega Sulejmana bega Ibrimbegovića s 85letno Hadži Onerbegivico Kulenovićem, ki je sila bogata. Vsa okolica je prišla gledati to poroko.

Darila.

Uredništvu našega lista so poslali:
Za družbo sv. Cirila in Metoda: Gosp. A. Jurtele, profesor v Stavropolju v Kavkazu 20 krov. — Vesela družba, zbrana dne 22/8 v Čerkljah 3 krovne. — Skupaj 28 krov. — Živali rodoljubni darovalci in darovalke in njih nasledniki!

Brzojavke.

Dunaj 24. avgusta. Pod predsedstvom grofa Badenija sešel se je danes ministerstvi in svet, na kateri so prišli vsi ministri. Ministerski svet se je bavil s položajem, nastalim vsled tega, ker se nemški poslanci nečajo udeležiti spravnih konferenc. Pozicija Badejjeva je popolnoma intaktna.

Dunaj 24. avgusta. Minister grof Golicowski, ogerski ministerski predsednik baron Banffy in štajerski namestnik marki Bacquehem so prišli sem. Sodi se, da je njih nenadni prihod v zvezi s političnim položajem.

Dunaj 24. avgusta. Z ozirom na sklep nemških poslancev glede spravnih konferenc je grof Osvald Thun sporočil ministerskemu predsedniku, da se konferenc ne udeleži, ako bi se vršile, ne da bi bili na njih zastopani nemški poslanci.

Budimpešta 24. avgusta. Žena glavnega trafikanta Mihajloviča je svojega moža ustrelila iz ljubosumnosti in potem ustrelila samo sebe.

Petograd 24. avgusta. Prihod Faurea je bil pravi triumf. Bil je presijajno vzprejet. V Kronštatu ga je car objel in poljubil. Pri slavnostnem obedu je car napisil Faureu rekši, da je njegov prihod močno utrdil vez prijateljstva in iskrenih simpatij, katera veže Rusijo in Francijo. Faure je rekkel, da je na srčno željo vsega francoskega naroda prišel, da postanejo še tesnejše mogočne vezi, katere vežejo obe državi. Francijo in Rusijo navdaja ista misel, čuvati v mejsebojni zvestobi evropski mir.

